

By og Miljø
Ballerup Kommune
Hold-an Vej 7
2750 Ballerup

13-03-2023
Journalnr. 01.16.04G01-10-22

og

Center for Teknik og Miljø
Herlev Kommune
Herlev Bygade 90
2730 Herlev

Afgørelse om udvidelse med dobbeltprofil i Sømose Å i forhold til Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingsmyndighederne i Herlev Kommune og Ballerup Kommune har den 16. november 2022 modtaget jeres ansøgning efter miljøvurderingsloven om udvidelse af Sømose Å på en ca. 1 km lang strækning fra Knapholm til Hanevad.

Projektet kræver tilladelse til regulering af vandløbet efter vandløbsloven, idet vandløbsprofilen skal udvides til et dobbeltprofil, som skal benyttes til forsinkelse af vand. I denne udvidede del af vandløbet ligger der i dag en teknikervej. Denne screeningsafgørelse handler alene om den juridiske del af vandløbsudvidelsen inkl. teknikervejen, idet vandløbet udvides ved at statusændre den eksisterende teknikervej. Der skal ikke udføres anlægsarbejder i forbindelse med projektet.

Sømose Å ligger i projektområdet i både Herlev og Ballerup kommuner.

Screeningsafgørelse

Ballerup og Herlev kommuner har på baggrund af screening af projektet vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven¹.

Denne afgørelse er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Ballerup og Herlev kommuner gør opmærksom på, at der ikke er taget stilling til eventuelle andre nødvendige tilladelser, herunder tilladelser efter vandløbsloven.

Screeningen er gennemført med udgangspunkt i det projekt, som er beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger hertil af den 27. januar 2023 og på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på screeningstidspunktet.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr. 4 af 3. januar 2023.

Hvis projektet ændres, er I som bygherrer forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort, om ændringerne er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år².

Afgørelsen offentliggøres på Ballerup og Herlev kommuners hjemmesider.

Sagens oplysninger

Bygherres ansøgning er indsendt i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er sendt til Herlev Kommune, som har kontaktet Ballerup Kommune, da projektet fysisk ligger i begge kommuner. Begge kommuner varetager således i fællesskab myndighedsrollen i forhold til miljøvurderingsloven regler.

Denne afgørelse er truffet i enstemmighed imellem kommunernes miljøvurderingsmyndigheder.

Bygherres ansøgning er vedlagt som bilag.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10f, *Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.*

Vurdering af habilitet

Ballerup og Herlev kommune skal sikre, at der ikke opstår myndighedsinhabilitet i forbindelse med miljøvurderingsproceduren.

Ballerup Kommune har ikke haft behov for at undgå inhabilitet i forbindelse med behandling af denne sag.

I Herlev Kommune er den medarbejder, der er bygherre på projektet, ansat i kommunens Natur, Miljø og Affalds team i Center for Teknik og Miljø. I samme team er ansat medarbejdere med myndighedsansvar inden for andre lovgivninger end vandløbsloven. Disse medarbejdere varetager funktionen som berørte myndigheder, der skal høres om ansøgningen i forhold til screening af projektet.

Denne organisering i Herlev Kommune vil ikke leve op til reglerne i miljøvurderingslovens § 40 om adskillelse af uforenelige funktioner. Medarbejderen der er bygherre på projektet er derfor overflyttet til en anden organisatorisk enhed, og refererer i stedet til teamleder for trafik i Center for Teknik og Miljø, mens opgaven løses. Denne organisering er valgt for at sikre, at der ikke er personsammenfald mellem medarbejdere og chefer der er bygherre og dem der varetager opgaven som berørte myndigheder, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 15.

² jf. miljøvurderingslovens § 39.

Projektbeskrivelse

Langs den vestlige side af Sømose Å i projektområdet, ligger en eksisterende teknikervej for adgang til vedligeholdelse af vandløbet. Ved store regnhændelser oversvømmes vejen og arealet fungerer derfor i praksis som dobbeltprofil i vandløbet.

Teknikervejen er i vandløbsregulativet³ ikke en del af vandløbet, hvorfor bygherrer har behov for at udvide vandløbsprofilen i Sømose Å for at sikre opretholdelse af kapaciteten i vandløbet til afledning og forsinkelse af vand for at undgå oversvømmelser af de vandløbsnære arealer og i oplandet til vandløbet. Udvidelsen af vandløbsprofilen er dermed en opdatering af vandløbsregulativet således, at det afspejler de faktiske forhold i vandløbet.

Projekter omfatter en 967 meter lang strækning af Sømose Å fra Knapholm til søen, Hanevadbassinet, fra vandløbsstation 2210 – 3177. Vandløbsprofilen er i dag 2-3 meter bredt. Teknikervejen ønskes inddraget til at være en del af vandløbet, således at det fremstår som et ensidigt dobbeltprofil. Ved særligt høje vandføringer vil teknikervejen udgøre den øvre profil. Vandløbet udvides således med yderligere ca. 4 meter i bredden til en samlet bredde på 6-7 meter. Dette areal udgør samlet ca. 0,6 ha bestående af grønt vandløbsnært areal inkl. teknikervejen og skråningsanlæg.

Sømose Å er en del af det sammenhængende Harrestrup Å - vandløbssystem.

Ansøger oplyser, at udvidelsen af vandløbet alene er en juridisk statusændring idet der ikke udføres anlægsarbejder og da teknikervejen allerede i dag i praksis fungerer som dobbeltprofil. Samtidig sikres, at teknikervejen / dobbeltprofilen ikke fjernes eller ændres uden vandløbsmyndighedens forudgående godkendelse.

Den ønskede udvidelse til dobbeltprofil kræver således tillige særskilt godkendelse som vandløbsregulering efter vandløbsloven.

Kommunernes vurdering

Ansøger har oplyst, at der ikke skal udføres anlægsarbejder i forbindelse med projektet og derfor ikke skal ske befæstelse eller etablering af bebyggelse. Projektet er alene en statusændring af vandløbsprofilen, så det afspejler de faktiske tilstande af vandløbet.

Sømose Å løber i projektområdet igennem et erhvervskvarter, som strækker sig på begge sider af vandløbet og ligger i henholdsvis Ballerup og Herlev kommuner.

Affald, støv og støj mv.

Idet der ikke udføres anlægsarbejde i forbindelse med projektet, vil udvidelsen af vandløbet ikke medføre nogen affaldsproduktion.

Der vil i driftsfasen fortsat aflejres sediment i bunden af vandløbets nedre profil. Dertil udføres eventuelt rydning af krat og opvækst af træer og buske. Aflejringer

³ Vandløbsregulativ for Sømose Å, 1999

oprenses efter bestemmelserne i regulativet for vandløbet og oprenset bundmateriale bortskaffes efter gældende regler. Tilsvarende bortskaffes vegetativt affald efter gældende regler. Projektet vil ikke medføre øget affaldsmængder eller -arter.

De nærmeste naboer er virksomheder beliggende i erhvervskvarteret, i begge kommuner. Det vurderes, at aktiviteterne fra projektet i driftsfasen ikke vil medføre væsentlige affald, støv- eller støjgener for omkringboende.

Beskyttet natur

Natura 2000-området nr. N139, Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov (*Harreskoven*) ligger i en afstand af ca. 5 km nord for projektområdet. Ca. 12 km syd for ligger Natura2000- området nr. 143, Vestamager og havet syd for (*Kalveboderne*).

Projektet ligger i et område, som er planlagt til at skulle indgå som skybrudssikring omkring Sømosen, Sømos Å og Hanevadbassinet, til opmagasinering og forsinkelse af skybrudsvand. Disse skybrudsarealer udgør en del af det samlede kapacitetsprojekt for Harrestrup Å - systemet.

Dertil har kommunerne i oplandet til Harrestrup Å-systemet udarbejdet et udkast til fællesregulativ for vandløbene i Å-systemet. Nærværende projekt om udvidelse af en del af Sømos Å med dobbeltprofil udgør en del af grundlaget for fællesregulativet. Udkastet til fællesregulativet blev miljøvurderet i år 2022. Da Harrestrup Å løber ud i Natura2000- området ved Kalveboderne, blev der samtidig udarbejdet en Natura-2000 væsentlighedsvurdering til fællesregulativet.

På baggrund af dette projekts karakter uden væsentlige emissioner eller øvrige udledninger til og gener for omgivelserne, samt den faktiske afstand til Natura2000-områderne, vurderes det, at nærværende projekt ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura2000-områder og deres udpegningsgrundlag væsentligt. Derfor vurderer Herlev og Ballerup kommuner, at der ikke skal foretages en konsekvensvurdering af projektets påvirkninger i henhold til habitatbekendtgørelsen.

Sømos Å er ikke et beskyttet vandløb. Nærmeste beskyttede naturområde er Hanevadbassinet, som ligger ca. 10 meter nedstrøms projektområdet. Bassinet er en ca. 14.000 m² stor, næringspåvirket sø, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Søen blev etableret i 1970 og fungerer desuden som regnvandsbassin, der modtager overfladevand og rensat grundvand fra omkringliggende industriområde, kolonihaver og vejarealer. Nærmeste beskyttede vandløb er Harrestrup Å, som ligger ca. 400 meter nedstrøms projektområdet.

Idet projektet med udvidelse til dobbeltprofil ikke medfører ændrede udledninger, herunder ændringer af vandkvaliteten, eller andre fysiske ændringer af omkringliggende vandløb og søer, vurderer Ballerup og Herlev kommuner, at det ansøgte projekt ikke vil hindre opfyldelse af miljømålene for vandområderne. Projektet vil heller ikke medføre negative tilstandsændringer af naturområderne.

Beskyttede arter

Ballerup og Herlev kommuner har ikke kendskab til og forventer ikke at selve projektområdet vil rumme beskyttede eller danske rødlistede arter. Der er ingen registreringer af forekomst af beskyttede arter efter habitatdirektivets bilag IV eller andre fredede arter indenfor projektområdet.

Ved besigtigelse af Hanevadbassinet i år 2021 blev der registreret henholdsvis Blishøre og Hættemåge, som begge er optegnet på den danske rødliste. Fuglene er kategoriseret som henholdsvis sårbare og truede på grund af tilbagegang i antal på landsplan⁴. Der blev ikke registreret arter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV.

Der skal ikke fældes træer og der er ikke kendskab til forekomst af gamle træer, som kunne fungere som levested for flagermus, da projektområdet udgøres af vandløb og dets brinker.

Det udvidede vandløbsprofil opstrøms Hanevadbassinet vil ikke påvirke søen, men vil dog på sigt bidrage til at fastholde vandløbet som grønt bælte og økologisk forbindelse til Hanevadbassinet. Ballerup og Herlev kommuner vurderer ikke, at projektet vil påvirke tilstedeværelsen af rødlistede vandfugle, idet der er tale om en status quo situation. Det udvidede vandløbsprofil kan måske på sigt sikre grundlag for levesteder for beskyttede arter.

Ballerup og Herlev kommuner vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre negativ påvirkning af beskyttede arter og deres levesteder, hverken i projektområdet eller nedstrøms projektet.

Bygge- og beskyttelseslinjer og fredninger

Projektet ligger ikke indenfor sø-, å, eller skovbeskyttelseslinjer eller fredskov. Der skal ikke ryddes skov og der er ingen fredningssager i eller nær projektområdet.

Nærmeste fredede område er Sømosen, som ligger ca. 2 km opstrøms projektområdet samt Vestvolden, som ligger ca. 2 km nedstrøms. Ballerup og Herlev kommuner vurderer ikke, at udvidelsen af vandløbet vil påvirke de fredede arealer, men kan muligvis i mindre grad styrke Sømose Å og dets vandløbsnære arealer som økologisk forbindelse.

Arealer og landskab

Projektområdet ligger i byzone og er omfattet af lokalplan 53 i Herlev Kommune og lokalplan 121 i Ballerup Kommune. Projektområdet er udlagt til offentlige formål til vandhåndtering og grønt område. Der kan udlægges areal til sti langs vandløbet, jf. tillige vandløbsregulativet.

Teknikervejen bliver ved udvidelsen en del af vandløbsprofilet, som herefter ikke må ændres eller fjernes uden vandløbsmyndighedens godkendelse. Vejen funktion kan dog fortsætte uændret, samtidig med at være sti og naturareal.

⁴ Rødlisten i 2019, <https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/temasider/redlistframe/>

Projektet strider således ikke imod lokalplanbestemmelserne og den faktiske begrænsning af arealet vurderes som værende lille.

Grundvand og overfladevand

Udvidelsen af vandløbsprofilen medfører ikke ændret påvirkning af overfladevandet. Da der er risiko for oversvømmelse af vandløbsnære arealer ved Sømosen Å, som det er defineret i dag, vil udvidelsen af vandløbsprofilen derfor sikre opretholdelsen af kapaciteten i vandløbet til afledning og forsinkelse af tag- og overfladevand, samt vand fra Sømosen.

Projektområdet er placeret i område med drikkevandsinteresser (OD), indvindingsopland til almen vandforsyning og nitratfølsomt indvindingsområde. Der skal ikke foretages anlægsarbejder, og således ikke f.eks. grundvandssænkning, eller grundvandstruende aktivitet i hverken anlægs- eller driftsfasen.

På begge sider af projektområdet ligger V2 klassificerede forurenede ejendomme, mens der i selve projektområdet ikke registreret hverken V1 eller V2 klassificeret jordforurening. Der skal ikke udføres anlægsarbejde i forbindelse med projektet, hvorfor projektet ikke udgør en fare for mobilisering og påvirkning af grundvandet.

I et grønt areal vest for projektarealer ligger en nu nedlagt kildeplads til indvinding af grundvand til drikkevandsformål. Indvindingen stoppede idet grundvandsressourcen var forurenede med bl.a. olie og klorerede opløsningsmidler. Der sker en afværgepumpning af det forurenede grundvand, som renses og ledes til vandløbet.

Ballerup og Herlev kommuner vurderer at projektet ikke indebærer en direkte eller indirekte ændret påvirkning af vandforekomster der medfører at aktuel tilstand forringes eller at fastlagte miljømål kan opnås⁵.

Konklusion

Projektet medfører ingen anlægsaktiviteter eller ændrede aktiviteter i forbindelse med driften, men er alene en juridisk fastlæggelse af eksisterende arealer, som definerer vandløbets udstrækning i bredden.

I vurderingen af projektet, er der langt vægt på, at det ikke medfører væsentlige gener for omgivelserne og ingen negative tilstandsændringer af vandforekomster, natur og vandområder, hverken indenfor eller nedstrøms projektet. Projektet medfører heller ikke at den aktuelle tilstand forringes eller at fastlagte miljømål kan opnås.

Ballerup og Herlev kommuner har således på baggrund af ansøgningsmaterialet vurderet, at projektet ikke medfører en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke kræver miljøvurdering (miljøkonsekvensrapport).

⁵ Jf. bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, § 8.

Høring

Ballerup og Herlev kommuner har, jf. lovens § 35, stk. 3, nr.1, foretaget en høring af berørte myndigheder i perioden 16. december 2022 – 16. januar 2023 samt 1. februar – 16. februar 2023. Der er ikke kommet bemærkninger til projektet fra de berørte myndigheder.

Forsyningsselskabet Novafos Spildevand Ballerup A/S ejer en matrikel 14cp, Skovlunde by, Skovlunde, beliggende i projektområder. Forsyningsselskabet er derfor også blevet hørt som part i sagen, og gav i høringssvar udtryk for ikke at have bemærkninger til projektet. Det bemærkes, at Novafos samtidig deltager i projektet, herunder også i Harrestrup Å-samarbejdet.

Der er ikke foretaget yderligere partshøring i sagen, da de omfattede matrikler i projektet, tilhører de to kommuner samt forsyningsselskabet Novafos.

Klageadgang

Afgørelsen om at der ikke skal gennemføres en miljøvurdering i ovenstående sag kan påklages jf. miljøvurderingslovens § 49, stk. 1. Der kan udelukkende klages over retlige forhold. Hvis I ønsker at klage over denne afgørelse, kan I klage til Miljø- og fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er:

- Ansøger
- Miljø- og fødevareministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen skal indgives inden fire uger fra den dag, afgørelsen er meddelt og offentliggjort på kommunernes hjemmesider, det vil sige senest den 11. april 2023.

En eventuel klage skal sendes via Klageportalen, som I finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. I følger linket ”Link via www.borger.dk” eller Link via www.virk.dk”. I logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med Nem-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelse. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når I klager, skal I betale et gebyr på kr. 900. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. i gebyr. I betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis I får helt eller delvis medhold i jeres klage.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis I ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal I sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden

videresender herefter anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt jeres anmodning kan imødekommes.

Ønskes afgørelsen indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

Venlig hilsen

Bolette Halfdan-Nielsen
Natur, Miljø og Affald
Herlev Kommune

Line Veloso
Center for By og Miljø
Ballerup Kommune

BILAG 1

Ansøgning fra bygherre, er vedlagt som særskilt fil.